

чогось подібного. Три причини, що витворюють новочасного духа, ділають ненастанно з чим раз більшим впливом. Всім вам звісно, як винаходи позитивних наук множать ся з дня на день, як геологія, органічна хемія, історія, цілі галузи зоології й фізики сотворені в нашім часі, який безконечний поступ на полі досьвіду, яке безмежне приновлене винаходів, як транспортів й комунікаційні средства, рільництво, ремесла, промисл, словом усі части людської потуги ростуть і розповсюдняють ся з кождим роком і над усяке сподіване. Всякий з вас знає також, що й державна машина знаходить ся на подібній дорозі видосконалення, що розумнійші й людянійші суспільности дбають про внутрішній супокій і підпомагають слабих та бідних, словом чоловік розвиває по всіх усядах свою інтелігенцію й лагодить своє положене. Годі отже не добачити, що загальний стан, обичаї й людський дух перетворюють ся, тай годі виминути висновок, що нова подоба річий і умів мусить за собою повести також нову подобу штук. Першу добу сього нового розвитку видала славна французька школа в 1830; остає ся нам дожити другої появи. Се дорога, мої панове, яка розкриває ся для ваших змагань і ваших праць. У хвилі, коли лагодите ся ступити на сю дорогу, маєте право надіяти ся добра від